

La dona a la diplomàcia

S'ha incrementat la representació femenina en l'esfera diplomàtica a escala mundial, també en Nacions Unides, però no és suficient. Sense la contribució de la meitat de la població mundial no es poden desenvolupar polítiques que funcionin per a tots.

En 2022 l'Assemblea General de Nacions Unides va declarar el dia 24 de juny com a dia internacional de la dona en la diplomàcia. Les dones i nenes representen la meitat de la població mundial, per la qual cosa la seva participació i consideració en el desenvolupament de polítiques que funcionin per a tots és molt necessària. No obstant això, no ha estat fins fa relativament poc que se'ls ha començat a tenir en compte i han començat a ocupar posicions de poder. Al llarg d'aquest article s'observarà quan important és que hi hagi més dones diplomàtiques i possibles formes per aconseguir-ho que van ser proposades aquest 24 de juny en el segon acte per a celebrar el Dia internacional de les Dones en la Diplomàcia en la Seu de l'ONU a Nova York.

Les dones diplomàtiques al llarg del temps:

Les dones porten segles participant en la diplomàcia (en menor mesura que els homes). Van tenir, per exemple, un paper crucial en Nacions Unides des de la redacció i signatura de la Carta de

les Nacions Unides en 1945 (encara que només 4 de les 850 persones que la van signar eren dones) i la seva contribució per a la inclusió dels drets de la dona en la Declaració Universal dels Drets Humans en 1948.

Delegades de la Subcomissió de la Condició Jurídica i Social de la Dona al maig de 1946, a Nova York

No obstant això, sovint s'han ignorat les seves contribucions, a pesar que els estudis demostren que quan les dones ocupen càrrecs en gabinets i parlaments, aproven lleis i polítiques millors per a les persones, el medi ambient i la cohesió social, i

els seus estils de lideratge, la seva experiència i les seves prioritats permeten ampliar l'abast de les qüestions que s'examinen i la qualitat dels resultats. La seva participació en els processos de pau de Libèria i Irlanda són exemples clars del paper fonamental que han exercit les dones per a aconseguir resultats positius a llarg termini.

Per tant, encara queda un llarg camí per recórrer. La violència contra les dones en política continua sent un greu problema que dificulta l'avanç cap a la igualtat de gènere i suposa una amenaça per a la participació de la dona en processos polítics, per mitjà d'un entorn hostil que dissuadeix a les dones d'entrar en política o expressar les seves opinions. Així, s'observa que en l'Assemblea General de les Nacions Unides, només quatre dones han estat elegides presidentes en els seus 77 anys d'existència. En el Consell de Seguretat de les Nacions Unides, compost per 15 membres, les dones representen una mica més d'un terç dels membres. Entre 1992 i 2019 les dones només van representar el 13% de les persones negociadores, el 6% de les mediadores i el 6% de les signatàries en els processos de pau a tot el món. Ara bé, Nacions Unides en 2020 va aconseguir la paritat entre el seu personal directiu superior i ha aconseguit major diversitat geogràfica entre els seus coordinadors residents.

Per això, en la resolució A/RES/76/269, l'Assemblea General va acabar declarant en 2022 el 24 de juny com a Dia Internacional de les Dones en la Diplomàcia i va convidar a tots els Estats membres, organitzacions de Nacions Unides, grups no governamentals, institucions acadèmiques i associacions de dones diplomàtiques a realitzar diferents activitats per a potenciar l'educació i la sensibilització del públic sobre l'aportació de les dones diplomàtiques a la pau, el desenvolupament sostenible i els drets humans. També buscava que els joves tinguessin més dones diplomàtiques com a models a seguir.

Lideratge i participació política de les dones:

En l'Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible i els seus 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS), aprovats pels dirigents mundials en 2015, destaca aconseguir la igualtat de gènere i l'apoderament de la dona. Llavors, la participació i el lideratge de les dones en la política i la vida pública en igualtat són fonamentals per a aconseguir els ODS. El fi comú adoptat internacionalment en la Declaració i Plataforma d'Acció de Pequín també és aconseguir la participació política i una distribució equilibrada del poder entre homes i dones en la presa de decisions. No obstant això, com ja s'ha esmentat, les dades mostren que la representació de les dones és insuficient en tots els nivells de presa de decisions del món.

Al gener de 2023, hi havia 31 països on 34 dones eren Caps d'Estat i/o de Govern. Les dones representaven el 23,3% dels membres de Gabinet dirigint Ministeris que lideren una àrea política, i les cinc carteres més ocupades per ministres eren Dona i igualtat de gènere, Família i infància, Inclusió social i desenvolupament, Protecció social i Seguretat Social i Assumptes indígenes i minories. Ara bé, la paritat de gènere ha progressat al llarg dels anys. Segons dades de la Unió Interparlamentària (UIP), hi ha dones en tots els parlaments nacionals del món i la participació de la dona mai ha estat tan diversa com ho és ara en diversos països del món. A més, hi ha diverses iniciatives per a intentar arribar a una certa paritat. Per exemple, la Unió Europea va crear una Xarxa de Dones Diplomàtiques, amb la participació de professionals dels Estats membres, al Serveis Europeu d'Acció Exterior (SEAE), amb la principal finalitat de promoure l'igualtat de gènere en l'àmbit de la política exterior, facilitant que hi hagi més dones diplomàtiques en els Estats membres de la UE.

Què es pot fer per a incrementar el nombre de dones en la diplomàcia?

Malgrat els avanços, la representació global de les dones en càrrecs polítics continua sent insuficient. Aconseguir una representació equitativa requereix desmantellar barreres i implementar polítiques que promoguin la igualtat de gènere. La

governança inclusiva condueix a una presa de decisions integral i a canvis positius a llarg termini.

El Dia Internacional de les Dones en la Diplomàcia presenta converses d'alt nivell amb distingides ambaixadores, alts representants del sistema de les Nacions Unides, personalitats governamentals d'alt nivell i altres parts interessades. En l'esdeveniment de Nacions Unides que va tenir lloc aquest 24 de juny de 2024, titulat "El lideratge de les dones en la diplomàcia multilateral" es van realitzar algunes propostes per a incrementar el nombre de dones diplomàtiques.

Per a començar, cal destacar que es va esclarir que per a arribar a un món on la igualtat de gènere i les dones en la diplomàcia sigui una realitat completament tangible, és necessari desafiar els estereotips de gènere per a deixar les diferències de gènere com un vestigi del passat. Per a aconseguir aquest objectiu, els homes tenen un paper central a trencar aquests estereotips, a normalitzar la igualtat entre dones.

També es va exposar la idea d'iniciar una campanya a l'ONU que permetés a dones treballar com a representants, ocupar posicions de poder i continuar donant suport a la igualtat de gènere, causant així que els joves tinguin més dones diplomàtiques com a models a seguir.

No obstant això, va quedar en relleu que un dels problemes centrals és la falta de transparència i inclusivitat en els processos. Al final, si no se sap quins són els procediments no es pot arribar a una resolució. Per això, és necessària més inclusivitat en el procés, transparència i voluntat política, més polítiques que ajudin a la inclusivitat, perquè així sigui més fàcil, per exemple, que hi hagi una selecció i nomenament d'un secretari general dona a l'Assemblea General.

En resum, es va exposar que encara hi ha molt per fer. Cal continuar lluitant per la igualtat de gènere, incrementar els esforços, perquè ha quedat clar en la pràctica que quantes més dones hi hagi en els processos de pau la possibilitat que aquests tinguin èxit augmenta, i si hi ha més dones en posicions de lideratge la possibilitat que sorgeixin conflictes es redueix. Per tant, han de posar-se més dones en posicions de presa de decisions i millorar la seva representació, assegurar que la lluita per la igualtat de gènere continuï.

Conclusions:

La igualtat de gènere encara està lluny de ser aconseguida, per la qual cosa en la diplomàcia tampoc anava a ser diferent. Encara que cada vegada hi ha més dones diplomàtiques es continuen requerint més. S'ha demostrat que les dones són molt necessàries per als processos de pau, la cohesió social i la creació de noves polítiques i lleis. Al final, el món no està només format per homes. Les dones constitueixen la meitat de la població mundial, per la qual cosa no poden quedar a part de la presa de decisions, decisions que també els afecten i sobre les quals poden aportar diferents punts de vista molt útils per a la societat. Podria ser que processos més transparents i inclusivament, la creació de campanyes referides únicament al fet que hi hagi més dones diplomàtiques, etc. puguin fer possible la paritat en la diplomàcia, però encara queda un llarg camí per arribar-hi.

Adriana Monjas Alberdi

Estudiant de Dret i Humanitats

Universitat Internacional de Catalunya

Fonts de referència:

- CAROTHERS, T. (2016, 14 setembre) Democracy Support Strategies: Leading with Women's Political Empowerment. *Carnegie Endowment For International Peace*.
- GOTEVBE, V. (2023, 24 juny). *June 24: A day to honor women in diplomacy*. Diplomatic Watch. <https://diplomaticwatch.com/17168/diplomacy/women-in-diplomacy-diplomacy/june-24th-a-day-to-honor-women-in-diplomacy/>
- MARTON, A. (2024, 19 abril) *El poder de la diplomacia femenina*. La Tercera. <https://www.latercera.com/paula/el-poder-de-la-diplomacia-femenina/>
- MOHAMMED, A. J. (2023, 24 juny) *El futuro que queremos requiere más mujeres en la diplomacia*. Naciones Unidas. <https://www.un.org/es/crónica-onu/el-futuro-que-queremos-requiere-más-mujeres-en-la-diplomacia>
- Redacció Naciones Unides. (2023) *Día Internacional de las Mujeres en la Diplomacia: 24 de junio*. Naciones Unidas. <https://www.un.org/es/observances/women-in-diplomacy-day>
- Redacció ONU MUJERES. (2024) *Hechos y cifras: Liderazgo y participación política de las mujeres*. ONU MUJERES. <https://www.unwomen.org/es/what-we-do/leadership-and-political-participation/facts-and-figures>

Publicat per

**Associació per a les
Nacions Unides
a Espanya**
United Nations Association of Spain

Amb el suport de

**Generalitat
de Catalunya**

ANUE no fa necessàriament com a seves les opinions expressades pels seus col·laboradors